# ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
## στην υπόθεση C-346/90 P *

### I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

Από την απόφαση του Πρωτοδικείου, της 26ης Σεπτεμβρίου 1990, F. κατά Επιτροπής (Τ-122/89, Συλλογή 1990, σ. II-517), προκύπτει ότι:

« 1. Ο F., ο προσφεύγων, εισήλθε στην υπηρεσία της Επιτροπής το 1975 και μονιμοποιήθηκε στον βαθμό Α 5 την 1η Απριλίου 1980. Μετά τον διαπληκτισμό του στις 6 Οκτωβρίου 1982 με τον Γενικό Διευθυντή Προσωπικού και Διοικήσεως, του επιβλήθηκε η ποινή της παύσεως χωρίς μείωση ή κατάργηση των συνταξιοδοτικών του δικαιωμάτων. Κατόπιν της ακυρώσεως από το Δικαστήριο της αποφάσεως αυτής λόγω ελλιπούς αιτιολογίας (απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1985 στην υπόθεση 228/83, F. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 275), η Επιτροπή εξέδωσε στις 6 Μαΐου 1985 νέα, δεόντως αιτιολογημένη, απόφαση περί παύσεως χωρίς μείωση ή κατάργηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 1987, το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή του προσφεύγοντος κατά της εν λόγω αποφάσεως (υπόθεση 403/85, F. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 645).

2. Στις 22 Μαρτίου 1985, κατόπιν της ακυρώσεως της πρώτης αποφάσεως περί παύσεως, ο F. ζήτησε να υπαχθεί στις ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 78 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων (στο εξής: ΚΥΚ), κατά το οποίο "(...) ο υπάλληλος έχει δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας, αν υποστεί μόνιμη αναπηρία, θεωρούμενη ως ολική και η οποία τον θέτει σε αδυναμία εκτελέσεως των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε εργασία της σταδιοδρομίας του".

Κατόπιν της αιτήσεως αυτής αντηλλάγησαν διάφορα έγγραφα μεταξύ του προσφεύγοντος και της Επιτροπής, τα οποία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

— απαντώντας στη βάσει του άρθρου 78 αίτηση και κατόπιν της δεύτερης παύσης που επιβλήθηκε στον προσφεύγοντα στις 6 Μαΐου 1985, ο Γενικός Διευθυντής Προσωπικού και Διοικήσεως τον πληροφόρησε με έγγραφο της 11ης Ιουνίου 1985 ότι "κατόπιν της (νέας) αποφάσεως περί παύσεως, η οποία άρχισε να ισχύει στις 31 Μαΐου 1985 (είχε) καταστεί άνευ αντικειμένου η συνέχιση της διαδικασίας αναγνωρίσεως αναπηρίας στην περίπτωσή (του)".

— κατόπιν της γνωστοποιήσεως αυτής, ο προσφεύγων απέστειλε στις 26 Ιουνίου 1985 έγγραφο στον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή, με το οποίο αμφισβητούσε την ορθότητα της ανωτέρω αποφάσεως της 11ης Ιουνίου και ζητούσε να συνεχιστεί η διαδικασία του άρθρου 78. Στις 27 Ιουνίου 1985 ο προσφεύγων απέστειλε επίσης έγγραφο διαμαρτυρίας στον Πρόεδρο της Επιτροπής, ισχυριζόμενος ότι είχε ζητήσει να υπαχθεί στις ευεργετικές διατάξεις των άρθρων 73 και 78 του ΚΥΚ και ότι επομένως η απάντηση που η Επιτροπή έδωσε στις 11 Ιουνίου 1985 στην αίτησή του της 22ας Μαρτίου 1985 ήταν "αντίθετη τόσο στο πνεύμα όσο και στο γράμμα της κοινοτικής νομοθεσίας (...)",

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— στη συνέχεια, απαντώντας σε έγγραφο της καθής της 21ης Ιανουαρίου 1986, το οποίο αναφερόταν μόνο στη διαδικασία του άρθρου 73, ο προσφεύγων απέστειλε στην καθής στις 28 Ιανουαρίου 1986 έγγραφο με το οποίο ζητούσε να υπαχθεί στις ευεργετικές διατάξεις όχι μόνο του άρθρου 73, αλλά και του άρθρου 78.

3. Επιπλέον, στις 15 Μαΐου 1985 ο προσφεύγων ζήτησε να υπαχθεί και στις ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 73 του ΚΥΚ, κατά το οποίο "(...) ο υπάλληλος καλύπτεται από την ημέρα αναλήψεως της υπηρεσίας κατά των κινδύνων επαγγελματικών ασθενειών και των κινδύνων ατυχημάτων". Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπει η ρύθμιση που έχει θεσπιστεί κατόπιν συμφωνίας των θεσμικών οργάνων και καθορίζει τις προϋποθέσεις της καλύψεως αυτής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 73, παράγραφος 1, του ΚΥΚ (στο εξής: ρύθμιση). Η ρύθμιση αυτή προβλέπει συγκεκριμένα ότι "η απόφαση που καθορίζει τον βαθμό αναπηρίας λαμβάνεται αφού σταθεροποιηθούν οι σωματικές βλάβες του υπαλλήλου" (άρθρο 20). Με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1987, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κοινοποίησε στον προσφεύγοντα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 της ρυθμίσεως, το σχέδιο αποφάσεως μαζί με τα πορίσματα του γιατρού που είχε υποδειχθεί από την Επιτροπή, του καθηγητή De Buck. Το σχέδιο αυτό καθόριζε το ποσοστό διαρκούς αναπηρίας του προσφεύγοντος σε 60 %, όριζε δε ότι το 30 % οφειλόταν σε εργασιακούς λόγους. Κατόπιν της γνωστοποιήσεως αυτής, ο προσφεύγων ζήτησε, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο της ρυθμίσεως, να γνωματεύσει η υγειονομική επιτροπή. Η επιτροπή αυτή απαρτίζεται από τρεις γιατρούς, από τους οποίους τον έναν ορίζει η αρμόδια τους διορισμούς αρχή, τον δεύτερο ο υπάλληλος ή οι εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα και τον τρίτο οι εν λόγω δύο ορισθέντες γιατροί με κοινή συμφωνία, και οφείλει να καταρτίσει, μετά το πέρας των εργασιών της, έκθεση με τα πορίσματά της, η οποία απευθύνεται στην ΑΔΑ και στον υπάλληλο ή στους εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα.

4. Στις 26 Μαΐου 1988 η υγειονομική επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είχαν σταθεροποιηθεί οι βλάβες που είχε υποστεί ο προσφεύγων, καθόρισε δε το ποσοστό της διαρκούς μερικής αναπηρίας σε 80 %, από το οποίο το 12 % υφίστατο ήδη πριν από την είσοδο του προσφεύγοντος στην υπηρεσία των Κοινοτήτων, το δε υπόλοιπο, δηλαδή το 68 %, ανάγεται σε λόγους εργασιακής φύσεως, χωρίς να υπάρχουν άλλοι παράγοντες που να συνέβαλαν στην επέλευσή του". Σ' αυτό το 68 % η υγειονομική επιτροπή περιέλαβε το ποσοστό αναπηρίας 18 % που οφειλόταν στο επεισόδιο της 6ης Οκτωβρίου 1982 για το οποίο του είχε επιβληθεί η ποινή της παύσεως.

5. Με απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 η καθής έκρινε ότι η υγειονομική επιτροπή, περιλαμβάνοντας στο ποσοστό αναπηρίας εργασιακής αιτιολογίας το ποσοστό αναπηρίας 18 % που οφειλόταν στα ανωτέρω περιγραφέντα γεγονότα της 6ης Οκτωβρίου 1982, "έλαβε αποφάσεις που βαίνουν πέραν του έργου που της είχε ανατεθεί, καθόσον αξιολόγησε τις έννομες συνέπειες που έπρεπε να συναχθούν από τα ιατρικά της πορίσματα, μολονότι η εξουσία αυτή ανήκει μόνο στη διοίκηση". Στην ανωτέρω απόφαση η καθής επικαλείται την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στις 21 Ιανουαρίου 1987 στην υπόθεση Rienzi κατά Επιτροπής (76/84, Συλλογή 1987, σ. 315) και προβάλλει τον ισχυρισμό ότι για το επίμαχο 18 % δεν είναι δυνατόν να υπάρξει κάλυψη στο πλαίσιο της ασφαλίσεως κατά των κινδύνων επαγγελματικών ασθενειών κατά την έννοια του άρθρου 73 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Κατά συνέπεια, η καθής αναγνωρίζει στον προσφεύγοντα ποσοστό αναπηρίας 50 % βάσει του εν λόγω άρθρου. Κατά της ανωτέρω αποφάσεως ο προσφεύγων υπέβαλε στις 7 Οκτωβρίου 1988 ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Η Επιτροπή απέρριψε ρητά την ένσταση αυτή στις 20 Απριλίου 1989, εντός της προθεσμίας που προβλέπει για την άσκηση προσφυγής το άρθρο 91, παράγραφος 3, εδάφιο 2, του ΚΥΚ.»

Υπό αυτές τις συνθήκες, στις 5 Ιουλίου 1989, ο *F.* άσκησε προσφυγή με την οποία ζήτησε από το Πρωτοδικείο:

α) να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·

β) συνεπώς, να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής που περιέχεται στο έγγραφο του R. Hay, της 15ης Ιουλίου 1988, και με την οποία μειώθηκε σε 50 % το ποσοστό διαρκούς αναπηρίας του προσφεύγοντος της οποίας τα αίτια είναι εργασιακής φύσεως·

γ) να επιδικάσει στον προσφεύγοντα αποζημίωση ίση με τον μισθό 24 μηνών υπαλλήλου βαθμού Α 5/6·

δ) να καταδικάσει την καθής σε όλα τα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή* ζήτησε από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη και τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως ως απαράδεκτο και αβάσιμο·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά του έξοδα σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, και το άρθρο 70 του Κανονισμού Διαδικασίας.

Προς στήριξη της προσφυγής που άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο προσφεύγων επικαλέστηκε δύο λόγους που αφορούν αντίστοιχα την παράβαση του άρθρου 73 και την παράβαση του άρθρου 78 του ΚΥΚ.

Ως προς τον πρώτο λόγο το Πρωτοδικείο, με την προσβαλλομένη απόφαση,

« ( ... )

12. ( ... ) διαπιστώνει καταρχάς ότι στην έκθεση που υπέβαλε στην ΑΔΑ η υγειονομική επιτροπή κατέληξε στο σαφές πόρισμα ότι το ποσοστό διαρκούς μερικής αναπηρίας έπρεπε οριστικά να καθοριστεί σε 80 %, από το οποίο το 12 % υφίστατο ήδη πριν από την είσοδο του προσφεύγοντος στην υπηρεσία των Κοινοτήτων, " το δε υπόλοιπο, δηλαδή το 68 %, προκλήθηκε λόγω της εργασίας του προσφεύγοντος στις Κοινότητες και δεν υπάρχουν άλλοι παράγοντες που να συνέβαλαν στην επέλευσή του " ( σ. 26 της εκθέσεως της υγειονομικής επιτροπής ).

13. Εξάλλου, από την αιτιολογία της εν λόγω εκθέσεως προκύπτει ότι η υγειονομική επιτροπή απέδειξε κατά τρόπο σαφή και αναμφισβήτητο ότι το επίδικο ποσοστό αναπηρίας 18 % οφειλόταν σε εργασιακούς λόγους, κατά την έννοια του άρθρου 73 του ΚΥΚ και της εφαρμοστέας ρυθμίσεως. Πράγματι, στο κεφάλαιο " Συζήτηση " της εκθέσεως, τα πορίσματα της υγειονομικής επιτροπής αιτιολογούνται ως εξής: " Θεωρούμε προφανές ότι τα γεγονότα της 6ης Οκτωβρίου 1982 αποτελούν άμεση συνέπεια των επαγγελματικών δυσχερειών που αντιμετώπιζε ο ασθενής από πολλών ήδη ετών. Η επιθετική συμπεριφορά που προσάπτεται στον ασθενή αποτελεί την ίδια την έκφραση της ψυχοπαθολογικής του καταστάσεως, της οποίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα ( ... ) Κατά συνέπεια, πιστεύουμε ότι τα αίτια της διαρκούς μερικής αναπηρίας, τον βαθμό της οποίας καθορίζουμε στα πορίσματά μας, ανάγονται πλήρως στις συνθήκες εργασίας που αντιμετώπισε ο F. κατά την άσκηση των καθηκόντων του, τα οποία υπήρξαν η βασική αιτία της επιδεινώσεως μιας προϋφισταμένης νόσου " ( σ. 23 και 24 της εκθέσεως της υγειονομικής επιτροπής ).

14. Συνεπώς, η υγειονομική επιτροπή απέδειξε επαρκώς ότι η επιδείνωση της αναπηρίας του F., κατόπιν του επεισοδίου της 6ης Οκτωβρίου 1982, οφείλεται στην πραγματικότητα στην άσκηση των καθηκόντων του στην υπηρεσία της Κοινότητας, καθόσον απορρέει, σε τελευταία ανάλυση, από την προϋφισταμένη επαγγελματική νόσο του προσφεύγοντος. Από την έκθεσή της δηλαδή προκύπτει μια κατανοητή "σχέση μεταξύ της ιατρικής διάγνωσης και του πορίσματος στο οποίο καταλήγει", σύμφωνα με την υποχρέωση που είχε η εν λόγω επιτροπή (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιανουαρίου 1984 στην υπόθεση 189/82, Seiler κατά Συμβουλίου, σκέψη 15, Συλλογή 1984, σ. 229, και την απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1987 στην υπόθεση 277/84, Jänsch κατά Επιτροπής, σκέψη 15, Συλλογή 1987, σ. 4923).

15. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η υγειονομική επιτροπή περιορίστηκε να συναγάγει τις ιατρικές συνέπειες από τη διάγνωση στην οποία είχε προβεί σε σχέση με τα αίτια της νόσου του προσφεύγοντος και ότι δεν προέβη σε εκτιμήσεις νομικής φύσεως.

16. Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η καθής ερμήνευσε εσφαλμένα την ιατρική γνωμάτευση συσχετίζοντας το επίμαχο ποσοστό αναπηρίας 18 % μόνο με τα γεγονότα της 6ης Οκτωβρίου 1982, χωρίς να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η ιατρική έκθεση είχε αποδείξει σαφώς ότι υφίστατο σχέση μεταξύ του επεισοδίου αυτού και της προϋφισταμένης παθολογικής καταστάσεως, η οποία οφειλόταν, όπως διαπιστωνόταν με την έκθεση, σε εργασιακούς λόγους. Επομένως, η Επιτροπή, αρνούμενη να αναγνωρίσει ότι το επίμαχο κλάσμα του βαθμού αναπηρίας του προσφεύγοντος οφειλόταν σε εργασιακούς λόγους, απέκλινε με την προσβαλλόμενη απόφαση από τα πορίσματα της υγειονομικής επιτροπής και υποκατέστησε έτσι στα πορίσματα αυτά τη δική της εκτίμηση επί ενός καθαρά ιατρικού ζητήματος, το οποίο εμπίπτει αποκλειστικά και μόνο στην αρμοδιότητα της υγειονομικής επιτροπής, οι εκτιμήσεις της οποίας πρέπει επομένως να θεωρούνται απρόσβλητες, όταν διαμορφώνονται νομότυπα, όπως εν προκειμένω (βλ. τις αποφάσεις της 29ης Νοεμβρίου 1984, υπόθ. 265/83, Suss κατά Επιτροπής, σκέψεις 9 έως 15, Συλλογή 1984, σ. 4029, και της 19ης Ιανουαρίου 1988, υπόθ. 2/87,Biedermann κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, σκέψη 8, Συλλογή 1988, σ. 143). Στο σημείο αυτό το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το γεγονός ότι η συμπεριφορά του προσφεύγοντος στις 6 Οκτωβρίου 1982 αποτελούσε παράβαση των υπηρεσιακών του υποχρεώσεων δεν σημαίνει ότι μπορεί να αμφισβητηθεί ότι το επίμαχο ποσοστό αναπηρίας 18 % οφειλόταν σε εργασιακούς λόγους. Η αντιυπαλληλική συμπεριφορά του προσφεύγοντος κατά το επεισόδιο της 6ης Οκτωβρίου 1982 δεν αναιρεί τη σχέση μεταξύ του επεισοδίου αυτού και της προηγούμενης ψυχοπαθολογικής κατάστασης του προσφεύγοντος. Επομένως, δεν εξαλείφει τον αιτιώδη σύνδεσμο, ο οποίος διαπιστώθηκε από την υγειονομική επιτροπή, μεταξύ της προϋφισταμένης επαγγελματικής νόσου του προσφεύγοντος και της επίμαχης επιδείνωσης κατά 18 % του βαθμού αναπηρίας του.

17. Κατά συνέπεια, η απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, καθόσον η Επιτροπή αρνείται να θεωρήσει ως επαγγελματική νόσο, προκειμένου να καταβάλει αποζημίωση στον προσφεύγοντα κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 του ΚΥΚ, το επίμαχο ποσοστό αναπηρίας 18 %, για το οποίο έχει αποδειχθεί ότι οφείλεται σε εργασιακούς λόγους.

(...)».

Όσον αφορά τον δεύτερο προβληθέντα λόγο, το Πρωτοδικείο (με την προσβαλλόμενη απόφαση)

«(...)

22. (...) διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι η Επιτροπή γνωστοποίησε στον προσφεύγοντα, με έγγραφο της 11ης Ιουνίου 1985, την απόφασή της να θέσει τέρμα στη διαδικασία αναγνωρίσεως της αναπηρίας κατά το άρθρο 78. Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει επίσης ότι η από-

φαση της 15ης Ιουλίου 1988, κατά της οποίας έχει ασκηθεί η παρούσα προσφυγή, εκδόθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας εφαρμογής του άρθρου 73. Η Επιτροπή συνεπώς λαμβάνει θέση μόνο επί της αιτήσεως που υπέβαλε ο προσφεύγων βάσει του άρθρου 73 και δεν επανεξετάζει το ζήτημα της χορηγήσεως ενδεχομένως συντάξεως αναπηρίας κατά το άρθρο 78. Ακόμη όμως και αν υποτεθεί ότι η εν λόγω απόφαση μπορεί να ερμηνευθεί ως ενέχουσα σιωπηρή απόρριψη της αιτήσεως που είχε υποβάλει ο προσφεύγων βάσει του άρθρου 78, η απόρριψη αυτή θα αποτελούσε, εφόσον δεν υπήρχαν νέα στοιχεία σε σχέση με την προαναφερθείσα απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985, επιβεβαιωτική πράξη της εν λόγω αποφάσεως και κατά συνέπεια δεν μπορούσε να αποτελεί βλαπτική πράξη. Κατά συνέπεια, η αίτηση ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της 15ης Ιουλίου 1988, η οποία βασίζεται στο άρθρο 78, είναι απαράδεκτη, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι υπήρξε σιωπηρή απόρριψη αιτήσεως που είχε υποβληθεί κατά το άρθρο 78.

23. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985 δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε προσφυγή εντός των προθεσμιών που προβλέπει το άρθρο 91, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Συναφώς δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη του προσφεύγοντος ότι είχε επιφυλαχθεί των δικαιωμάτων του όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 78. Οι προθεσμίες που τάσσουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ για την υποβολή της ενστάσεως και την άσκηση της προσφυγής είναι δημοσίας τάξεως: οι προθεσμίες αυτές έχουν θεσπιστεί για να εξασφαλίζουν την ασφάλεια των εννόμων καταστάσεων και δεν επαφίενται στη διακριτική ευχέρεια των διαδίκων ή του δικαστή (αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 1967, υπόθ. 4/67, Collignon κατά Επιτροπής, Rec. σ. 469, της 12ης Ιουλίου 1984, υπόθ. 227/83, Μούση κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3133, και της 7ης Μαΐου 1986, υπόθ. 191/84, Barcella κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1541). Το γεγονός συγκεκριμένα ότι ο προσφεύγων αμφισβήτησε, έμμεσα τουλάχιστον, τη νομιμότητα της μη συνεχίσεως της διαδικασίας του άρθρου 78 ασκώντας προσφυγή κατά της δεύτερης απόφασης περί επιβολής παύσης δεν μεταβάλλει σε τίποτε την ανωτέρω κατάσταση. Πράγματι, εφόσον δεν υπήρχαν νέα στοιχεία και σε περίπτωση απορρίψεως της προσφυγής του κατά της εν λόγω παύσεως, ο προσφεύγων μπορούσε μόνον να προσβάλει, τηρώντας τις διαδικασίες που προβλέπουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, την απόφαση με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να δεχθεί την αίτηση που είχε υποβάλει κατά το άρθρο 78 και η οποία του κοινοποιήθηκε με έγγραφο της 11ης Ιουνίου 1985. Κατά της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1985 ο προσφεύγων υπέβαλε πράγματι ένσταση, με έγγραφο που απέστειλε στις 26 Ιουνίου 1985 προς τον Γενικό Διευθυντή Προσωπικού και Διοικήσεως και στο οποίο εξέθετε σαφώς το αντικείμενο και τους λόγους της ενστάσεώς του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 90. Ο προσφεύγων όμως δεν άσκησε εμπρόθεσμα προσφυγή για την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν απάντησε στην ανωτέρω ένσταση εντός της τετράμηνης προθεσμίας από την υποβολή της, πράγμα που ισοδυναμεί με σιωπηρή απορριπτική απόφαση κατά τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, δηλαδή στις 26 Οκτωβρίου 1985. Η σιωπηρή αυτή άρνηση μπορούσε να προσβληθεί με την άσκηση προσφυγής εντός προθεσμίας τριών μηνών, παρεκτεινόμενης λόγω αποστάσεως κατά έξι ημέρες, επειδή ο προσφεύγων κατοικεί στην Κορσική. Εφόσον επομένως ο προσφεύγων δεν άσκησε εντός της προθεσμίας αυτής προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου προς ακύρωση της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1985 και της σιωπηρής απορρίψεως της ενστάσεώς του, η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985 έχει καταστεί απρόσβλητη (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1987, υπόθ. 152/85, Misset κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 223).

24. Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως, που στηρίζεται στο άρθρο 78, είναι απαράδεκτος. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν χρειάζεται να αποφανθεί με την παρούσα απόφαση επί του ζητήματος ουσίας που θέτει αυτός ο λόγος ακυρώσεως.

(...)».

Όσον αφορά το αίτημα αποζημιώσεως, το Πρωτοδικείο αναφέρει, με την προσβαλλομένη απόφαση, ότι

« ( ... )

29. Οι διάφορες αιτιάσεις του προσφεύγοντος πρέπει να εξεταστούν διαδοχικά.

30. α ) Όσον αφορά τον καθορισμό του ποσοστού διαρκούς αναπηρίας σε 60 % κατά την έναρξη της διαδικασίας αναγνωρίσεως της αναπηρίας, σε ποσοστό δηλαδή που είχε καθοριστεί προσωρινά και μόνο με την ιατρική γνωμάτευση, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων δεν απέδειξε ότι η καθής παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τον ΚΥΚ ή ότι υπέστη ζημία λόγω της στάσεως της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας.

( ... )

33. Το Πρωτοδικείο παρατηρεί σχετικά ότι ( ... ) το σχέδιο αποφάσεως της Επιτροπής, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 της ρυθμίσεως, είναι σύμφωνο προς την ανωτέρω ρύθμιση ( ... ), καθόσον αναγνωρίζει βαθμό αναπηρίας οφειλόμενης σε εργασιακούς λόγους ίσο με 30 %, αφού το ποσοστό αυτό αποτελεί το μη αμφισβητούμενο τμήμα του ποσοστού διαρκούς αναπηρίας, όπως προκύπτει από την έκθεση του καθηγητή De Buck. Κατόπιν αυτών, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει συνεπώς ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε έναντι του προσφεύγοντος τις υποχρεώσεις που υπείχε από τον ΚΥΚ και ότι εξάλλου ο προσφεύγων δεν απέδειξε την ύπαρξη της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη. Κατά συνέπεια, η πρώτη βάση της αγωγής αποοζημιώσεως δεν είναι βάσιμη.

34. β ) Όσον αφορά το αίτημα αποζημιώσεως για τη ζημία που ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της αρνήσεως της Επιτροπής να λάβει υπόψη το 18 % της αναπηρίας του που οφείλεται σε εργασιακούς λόγους, το Πρωτοδικείο παρατηρεί κατ' αρχάς ότι η ζημία που ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι υπέστη οφείλεται στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης. Συναφώς το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η ακύρωση της αντικανονικής αποφάσεως και ο συνακόλουθος καθορισμός εκ μέρους της Επιτροπής του βαθμού αναπηρίας του προσφεύγοντος η οποία οφείλεται σε εργασιακούς λόγους κατ' εκτέλεση της παρούσας απόφασης αποκαθιστούν τα δικαιώματα του προσφεύγοντος. Ο προσφεύγων δηλαδή δεν εξήγησε σαφώς ποια ζημία υπέστη, λόγω π.χ. επιδεινώσεως της καταστάσεως της υγείας του ή της επαγγελματικής του καταστάσεως. Δεν απέδειξε ούτε προσφέρθηκε να αποδείξει αφενός ότι η έκδοση της επίμαχης απόφασης προκάλεσε τέτοια επιδείνωση και αφετέρου ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη και της εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως. Κατά συνέπεια, η δεύτερη βάση της αγωγής αποζημιώσεως δεν είναι βάσιμη.

35. γ ) Η τρίτη βάση της αγωγής, η οποία αφορά το γεγονός ότι η καθής δεν εφαρμόζει το άρθρο 78 με την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη. Εν προκειμένω επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η απόφαση έχει ήδη εξεταστεί σε σχέση με το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 78 και ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η απόφαση δεν είναι αντικανονική επί του σημείου αυτού. Κατά συνέπεια, στο σημείο αυτό δεν μπορεί να καταλογιστεί στην Επιτροπή κανένα υπηρεσιακό πταίσμα όσον αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται ζημία για την οποία πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση.

36. δ) Όσον αφορά το αίτημα αποζημιώσεως που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε βαρύ πταίσμα, επειδή συνέχισε την πειθαρχική διαδικασία κατά τη διάρκεια της αναρρωτικής αδείας του ενδιαφερομένου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το αντικείμενο του αιτήματος αυτού δεν είναι το ίδιο με το αντικείμενο των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν με την ένσταση. Πράγματι, η ένσταση αυτή έβαλλε μόνο κατά της προσβαλλόμενης απόφασης και κατά της διαδικασίας αναγνωρίσεως της αναπηρίας. Το αίτημα της αποζημιώσεως που στηρίζεται στον ισχυρισμό του βαρέος πταίσματος λόγω συνεχίσεως της πειθαρχικής διαδικασίας πρέπει επομένως να θεωρηθεί απαράδεκτο, καθόσον δεν έχει τηρηθεί προηγουμένως η διοικητική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 90 του ΚΥΚ, το οποίο ισχύει και για τις αξιώσεις αποζημιώσεως των υπαλλήλων. Η λύση αυτή επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο έχει δεχθεί, σε σχέση με το αίτημα επιδικάσεως αποζημιώσεως, ότι "στις προσφυγές των υπαλλήλων τα αιτήματα που υποβάλλονται ενώπιον του Δικαστηρίου δεν μπορούν παρά να έχουν το ίδιο αντικείμενο με αυτά που αναφέρονταν στην ένσταση και, αφετέρου, δεν μπορούν παρά να περιέχουν αμφισβητήσεις που στηρίζονται στην ίδια αιτία με αυτές που προβλήθηκαν με την ένσταση" (βλ. αποφάσεις της 20ής Μαΐου 1987, υπόθ. 242/85, Geist κατά Επιτροπής, σκέψη 9, Συλλογή 1987, σ. 2181, και της 14ης Φεβρουαρίου 1989, υπόθ. 346/87, Bossi κατά Επιτροπής, ό.π.). Κατά συνέπεια, το αίτημα αποζημιώσεως που στηρίζεται στις περιστάσεις υπό τις οποίες διεξήχθη η πειθαρχική διαδικασία είναι απαράδεκτο.

(...)».

## II — Αντικείμενο και αιτήματα των αναιρέσεων

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Νοεμβρίου 1990, ο F. άσκησε αναίρεση κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως, για τον λόγο ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατά παράβαση του κοινοτικού δικαίου.

Με υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 30 Ιανουαρίου 1991, η Επιτροπή άσκησε αναίρεση κατά της αυτής αποφάσεως για τον λόγο ότι αυτή εκδόθηκε κατά παράβαση του κοινοτικού δικαίου.

Ο F. ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την παρούσα αναίρεση παραδεκτή και βάσιμη·

— να μεταβάλει την απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Σεπτεμβρίου 1990 καθόσον κρίνει απαράδεκτο τον λόγο που στηρίζεται στο άρθρο 78 του ΚΥΚ και, επιπλέον, καθόσον απορρίπτει το αίτημα αποζημιώσεως·

— επομένως, να κρίνει παραδεκτό και βάσιμο τον λόγο που στηρίζεται στο άρθρο 78 του ΚΥΚ και να αναγνωρίσει το δικαίωμα του αναιρεσείοντος για σύνταξη αναπηρίας σύμφωνα με το άρθρο 78 του ΚΥΚ·

— να χορηγήσει στον προσφεύγοντα, ως αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη, ποσό ίσο προς τον μισθό 24 μηνών υπαλλήλου βαθμού Α 5/6 ή, επικουρικώς, ποσό καθοριζόμενο από αυτό ex aequo et bono·

— να καταδικάσει την καθής σε όλα τα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αναίρεση που άσκησε ο αναιρεσείων ως αβάσιμη·

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση καθόσον αυτή ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1988 με την οποία αυτή καθόριζε σε 50 % το ποσοστό διαρκούς αναπηρίας·

— να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα, σύμφωνα με το άρθρο 122 του Κανονισμού Διαδικασίας, στα δικαστικά έξοδα.

**III — Περίληψη των ισχυρισμών και επιχειρημάτων των διαδίκων**

1. *Επί της αναιρέσεως που άσκησε ο αναιρεσείων*

Προς στήριξη της αναιρέσεώς του, ο αναιρεσείων επικαλείται δύο λόγους.

Ο πρώτος λόγος, ο οποίος περιλαμβάνει δύο σκέλη, αφορά τις σκέψεις της αποφάσεως με τις οποίες το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο λόγος που στηριζόταν στην παράβαση του άρθρου 78 του ΚΥΚ ήταν απαράδεκτος και αβάσιμος. Ο δεύτερος λόγος, του οποίου γίνεται επίκληση προς στήριξη της αναιρέσεως, αφορά την εκ μέρους του Πρωτοδικείου απόρριψη του αιτήματός του για αποζημίωση.

*Επί του πρώτου λόγου*

Ως προς το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου, ο *αναιρεσείων* ισχυρίζεται ότι το έγγραφο της 11ης Ιουνίου 1985 δεν αποτελούσε απορριπτική απόφαση επί της αιτήσεώς του για σύνταξη αναπηρίας. Το περιεχόμενο του εγγράφου αυτού δεν αποτελούσε ουδόλως απόφαση, αλλά την ερμηνεία, που διατύπωσε ο γενικός διευθυντής, ενός νέου γεγονότος που κατέληγε στη διαπίστωση του ότι η αίτηση είχε καταστεί άνευ αντικειμένου. Το έγγραφο της 26ης Ιουνίου 1985 απευθυνόμενο από τον αναιρεσείοντα προς τον εν λόγω γενικό διευθυντή θα έπρεπε, επομένως, να θεωρείται όχι ως ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90 του ΚΥΚ, αλλά μόνο ως διευκρινιστικό έγγραφο. Συνεπώς, η μη απάντηση στο έγγραφο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σιωπηρή απόφαση απορρίψεως της αιτήσεως για σύνταξη αναπηρίας. Κατά τον αναιρεσείοντα, η απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 περιείχε την πρώτη σαφή αρνητική απάντηση στην αίτησή του. Επομένως, το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε ότι ο λόγος που στηριζόταν στην παράβαση του άρθρου 78 του ΚΥΚ ήταν απαράδεκτος.

Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πρώτου αυτού λόγου, ο αναιρεσείων υπογραμμίζει αφενός ότι το άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο γ, τελευταία φράση, του ΚΥΚ διευκρινίζει σαφώς ότι οι παροχές σχετικά με τις επαγγελματικές ασθένειες μπορούν να συσσωρεύονται με τις συντάξεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο 3 του ΚΥΚ. Ισχυρίζεται δε αφετέρου ότι, στον βαθμό που η θεμελίωση του δικαιώματος για παροχές λόγω επαγγελματικής ασθενείας και αυτή του δικαιώματος για σύνταξη αναπηρίας είναι ταυτόσημες, δεν ήταν δυνατόν να μη του χορηγηθεί το ευεργέτημα της συντάξεως αναπηρίας που προβλέπεται από το άρθρο 78 ενώ, κατά την ίδια εποχή, του είχε χορηγηθεί το ευεργέτημα των παροχών του άρθρου 73 του ΚΥΚ.

Ως προς το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου, η *Επιτροπή* ισχυρίζεται κατ' αρχάς ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να θεωρούνται ως αποφάσεις οι πράξεις που μεταφέρουν, κατά τρόπο οριστικό, τη βούληση του οργάνου. Έτσι, απόφαση συνιστά η πράξη με την οποία η Επιτροπή εθέσπισε, κατά μη αμφισβητούμενο τρόπο, μέτρο συνεπαγόμενο έννομα αποτελέσματα θίγοντα τα συμφέροντα των οικείων προσώπων και επιβαλλόμενο υποχρεωτικώς σ' αυτά. Η απόφαση της 11ης Ιουλίου 1985 αποτελούσε αναντιρρήτως τοιαύτη πράξη και, συνεπώς, η προσφυγή του αναιρεσείοντος, βάλλουσα κατά της αποφάσεως της 15ης Ιουλίου 1988, ήταν απαράδεκτη.

Επικουρικώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το έγγραφο του προσφεύγοντος της 22ας Μαρτίου 1985, σχετικά με το αίτημά του να τύχει της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 78 του ΚΥΚ, εμφανιζόταν υπό τη μορφή αιτήσεως κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Συνεπώς, στον βαθμό που το έγγραφο της 11ης Ιουνίου 1985 δεν απετέλεσε ρητή απόφαση, η προσφυγή του προσφεύγοντος που ασκήθηκε τέσσερα έτη αργότερα ήταν προδήλως εκπρόθεσμη.

Κατά την Επιτροπή, η απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 αφορούσε αποκλειστικά την αίτηση που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 73 του ΚΥΚ και όχι την αίτηση για σύνταξη αναπηρίας. Συνεπώς, η συζήτηση επί της τελευταίας αυτής αιτήσεως είχε κλείσει προ πολλού.

Η Επιτροπή τονίζει εν συνεχεία ότι συμμερίζεται τη γνώμη του προσφεύγοντος κατά την οποία το έγγραφό του της 26ης Ιουνίου 1985 δεν επείχε θέση ενστάσεως αλλά θέση διευκρινιστικού εγγράφου και αφορούσε μόνο το άρθρο 73 του ΚΥΚ. Κατά την Επιτροπή, με το έγγραφο αυτό επιδιωκόταν να συνεχιστεί νομίμως η διαδικασία του άρθρου 73 και να τερματιστεί. Επομένως, κακώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το έγγραφο αυτό αποτελούσε ένσταση.

Πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εκτίμηση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον είναι βέβαιο ότι ο αναιρεσείων δεν υπέβαλε ένσταση κατά της αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1985 και, συνεπώς, η προσφυγή του ήταν εν πάση περιπτώσει απαράδεκτη.

Ως προς το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου, σχετικά με το βάσιμο της αιτήσεως για τη σύνταξη αναπηρίας, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι αυτή η σύνταξη δεν μπορεί να καταβληθεί παρά μόνο σε υπάλληλο που έχει προσβληθεί από διαρκή αναπηρία θεωρουμένη ως ολική και καθιστώσα τον υπάλληλο ανίκανο για την άσκηση των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε θέση της σταδιοδρομίας του. Ο προσφεύγων δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η ανικανότητα ασκήσεως των καθηκόντων του οφειλόταν στην αναπηρία του, εφόσον αυτή οφειλόταν στην παύση του. Επομένως, μία από τις ουσιώδεις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 78 του ΚΥΚ δεν πληρούται εν προκειμένω.

*Επί του δευτέρου λόγου*

Ο *αναιρεσείων* προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι η εκτέλεση της αποφάσεώς του, με την οποία η απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1988 ακυρώθηκε καθόσον καθόριζε το ποσοστό της διαρκούς αναπηρίας του σε 50 %, επέτρεπε να αποκατασταθεί αυτός στα δικαιώματά του. Ο αναιρεσείων θεωρεί ότι το Πρω-

τοδικείο με τον τρόπο αυτό αρνήθηκε να λάβει υπόψη την πραγματική ζημία που αυτός υπέστη.

Ο αναιρεσείων ισχυρίζεται, συναφώς, αφενός ότι η ζημία την οποία αυτός υπέστη είναι σημαντική και αναμφισβήτητη. Η επίμαχη απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 και το μάκρος της διαδικασίας που προηγήθηκε της αποφάσεως αυτής συνέβαλαν στην επιδείνωση της καταστάσεως της υγείας του, αποδεικνυομένη από την έκθεση της υγειονομικής επιτροπής και των γνωματεύσεων των γιατρών, και εμείωσαν τις πιθανότητές του επανεντάξεως. Ο άδικος και αβάσιμος χαρακτήρας της αποφάσεως της 15ης Ιουλίου 1988 τον οδήγησε στο να υποβληθεί σε δικαστικά έξοδα και να διαθέσει όλη του την ενεργητικότητα στην προσφυγή που υποχρεώθηκε να ασκήσει ενώπιον του Πρωτοδικείου. Ο αναιρεσείων θεωρεί αφετέρου ότι η ηθική, φυσική και οικονομική ζημία που του προκάλεσε η απόφαση της 15ης Ιουλίου 1988 δεν αποκαταστάθηκε με την απόφαση του Πρωτοδικείου. Η ακύρωση της αποφάσεως αυτής αποτελούσε μόνο την ορθή αναγνώριση νομίμου δικαιώματος, αλλ' όχι την αποζημίωση για τις ταλαιπωρίες που υπέστη προκειμένου να επιτύχει την αναγνώριση του εν λόγω δικαιώματος.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι το μόνο προβαλλόμενο από τον αναιρεσείοντα «σφάλμα» είναι το γεγονός ότι αυτή δέχθηκε αναπηρία 50 % και όχι 68 %. Συναφώς αυτή αρνείται οποιαδήποτε πλάνη ή σφάλμα εκ μέρους της που να μπορεί να προκαλέσει την καταβολή αποζημιώσεως. Εξάλλου, ο αναιρεσείων δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της φερομένης ζημίας και της αποφάσεως της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1988. Μόνο τα επιπλέον δικαστικά έξοδα μπορούσαν να αποτελέσουν το αντικείμενο αιτήματος αποζημιώσεως. Όμως τα έξοδα αυτά, όπως το έκρινε το Πρωτοδικείο, τα έφερε αυτή.

Επικουρικώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, όπως το έκρινε το Πρωτοδικείο, η ακύρωση της πλημμελούς αποφάσεως και ο καθορισμός εκ μέρους της Επιτροπής νέου ποσοστού διαρκούς αναπηρίας εξ επαγγελματικής αιτίας του αναιρεσείοντος, εις εκτέλεση της αποφάσεως, επιτρέπουν την αποκατάσταση του αναιρεσείοντος στα δικαιώματά του. Ο αναιρεσείων δεν απέδειξε την ύπαρξη διακεκριμένης ζημίας από αυτή που απορρέει από την ακυρωθείσα από το Πρωτοδικείο απόφαση. Ως προς το ποσό της ζημίας, εκτιμώμενο από τον αναιρεσείοντα σε μισθούς 24 μηνών υπαλλήλου βαθμού Α 5/6, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι ο αναιρεσείων δεν μετέβαλε τις προθέσεις του ως προς αυτό αν και η θεμελίωση της αναιρέσεώς του είναι πιο περιορισμένη από αυτήν της προσφυγής που είχε ασκήσει ενώπιον του Πρωτοδικείου.

2) *Επί της αναιρέσεως της Επιτροπής*

Με το υπόμνημά της αντικρούσεως, η Επιτροπή ζητεί επίσης την ακύρωση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου καθόσον αυτή ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1988 επειδή καθόριζε σε 50 % το ποσοστό διαρκούς αναπηρίας.

Προς στήριξη της αναιρέσεως αυτής, η *Επιτροπή* ισχυρίζεται ότι η υγειονομική επιτροπή υπερέβη τις εξουσίες της κρίνοντας ότι δεν έπρεπε να αποκλειστεί το 18 % της χορηγουμένης στον αναιρεσείοντα αποζημιώσεως. Υπογραμμίζει ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αρμοδιότητα της υγειονομικής επιτροπής περιορίζεται αποκλειστικώς στη διατύπωση εκτιμήσεων ιατρικού χαρακτήρα. Επομένως, η υγειονομική επιτροπή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να προβεί σε χαρακτηρισμό νομικής φύσεως (βλ. απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1987, 76/84, Rienzi, Συλλογή 1987, σ. 315). Κατά την Επιτροπή, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι η αρμοδιότητα της υγειονομικής επιτροπής περιορίζεται στον καθορισμό της προελεύσεως της ανικανότητας προς εργασία και στην επαλήθευση του εάν η παθολογική κατάσταση του

αναιρεσείοντος εμφανίζει επαρκώς άμεση σχέση με ειδικό και τυπικό κίνδυνο, συμφυή προς τα καθήκοντα που ο αναιρεσείων άσκησε κανονικώς. Πάντως, στη διοίκηση και μόνο εναπόκειται να συναγάγει τις νομικές συνέπειες των ιατρικών πορισμάτων και ιδίως να κρίνει, υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου, αν η αναπηρία οφείλεται σε συμπεριφορά αντίθετη προς τις εκ του ΚΥΚ υποχρεώσεις του υπαλλήλου (βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1987, Rienzi, που αναφέρθηκε πιο πάνω, της 12ης Ιανουαρίου 1983, 257/81, Κ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1983, σ. 1, και της 26ης Ιανουαρίου 1984, 189/82, Seiler, Συλλογή 1984, σ. 229).

Κατά την Επιτροπή, ο αναιρεσείων δεν αμφισβήτησε ότι το γεγονός της 6ης Οκτωβρίου 1982 είχε προκαλέσει την κίνηση και την εξέλιξη πειθαρχικής διαδικασίας και, τέλος, την παύση του. Παρατηρεί ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, το ερώτημα αν το γεγονός αυτό συνιστά κίνδυνο κατά την έννοια του άρθρου 73 του ΚΥΚ ή αν, αντιθέτως, πρόκειται για κίνδυνο που απορρέει από την παραβίαση εκ μέρους του αναιρείοντος των εκ του ΚΥΚ υποχρεώσεών του είναι νομικής φύσεως. Επομένως, στην ΑΔΑ εναπόκειται να απαντήσει στο ερώτημα αυτό. Προσθέτει ότι, οσάκις η ασθένεια δεν συνδέεται με την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας αλλά με κινδύνους που απορρέουν από συμπεριφορές αντίθετες προς τις υποχρεώσεις που ο ΚΥΚ επιβάλλει στον υπάλληλο, η ΑΔΑ υποχρεούται να αποφασίσει ότι η ασθένεια από την οποία έχει προσβληθεί ο αναιρεσείων δεν είναι επαγγελματική ασθένεια (βλ. απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1987, Rienzi, αναφέρθηκε πιο πάνω, σκέψεις 20 έως 22).

Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, πράγματι, η υγειονομική επιτροπή θέτει υπό αμφισβήτηση τα πορίσματα στα οποία η ΑΔΑ είχε καταλήξει με την απόφασή της περί παύσεως, δηλαδή το ότι ο αναιρεσείων κρίθηκε ως υπεύθυνος των πράξεών του, γεγονός εξάλλου που αυτός δεν αμφισβήτησε.

Η *παρεμβαίνουσα* στην ενώπιον τοὺ Πρωτοδικείου διαδικασία, η ανώνυμη εταιρία Royale belge, συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής καθόσον αφορά το μέρος του υπομνήματος αντικρούσεως που αποσκοπεί στη μερική ακύρωση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Η εταιρία αυτή προσάπτει στο Πρωτοδικείο αφενός ότι βασίστηκε κατά την εκτίμησή του σε αποσπάσματα της εκθέσεως της υγειονομικής επιτροπής που δεν αντανακλούσαν ακριβώς την αιτιολογία των πορισμάτων αυτής και αφετέρου ότι έδωσε στην έκθεση αυτή μία ερμηνεία που δεν συμβιβάζεται με τους ίδιους τους όρους της εκθέσεως αυτής. Θεωρεί, όπως η Επιτροπή, ότι η υγειονομική επιτροπή ήταν αρμόδια για να διαπιστώσει ότι η διαρκής επαγγελματική αναπηρία κατά 18 % του αναιρεσείοντος, οφειλομένη στην επιδείνωση της προϋφισταμένης ασθενείας, προκλήθηκε από τα γεγονότα της 6ης Οκτωβρίου 1982, αλλ' ότι η αρμοδιότητα αυτή περιοριζόταν στη διαπίστωση αυτή. Επομένως, δεν εναπόκειτο στην υγειονομική επιτροπή να αποφανθεί, όπως αυτή το έπραξε με την έκθεσή της, αν ήταν «ορθό» η επιδείνωση αυτή να αποζημιωθεί βάσει του άρθρου 73 του ΚΥΚ. Μόνο η διοίκηση μπορούσε να καθορίσει αν τα γεγονότα αυτά αντιστοιχούσαν σε ειδικό κίνδυνο συμφυή με την άσκηση των συνήθων καθηκόντων του αναιρεσείοντος ή, αντιθέτως, με συμπεριφορά αντίθετη προς τις εκ του ΚΥΚ υποχρεώσεις του. Κατά την παρεμβαίνουσα, η υγειονομική επιτροπή είχε συνάγει, εν προκειμένω, συμπεράσματα νομικού χαρακτήρα βάσει διαπιστώσεων ιατρικού χαρακτήρα, τα συμπεράσματα δε αυτά εμπίπτουν αποκλειστικά στην εξουσία εκτιμήσεως της διοικήσεως.

P. J. G. Kapteyn
εισηγητής δικαστής